

Trideset godina od trijumfa Jugoplastike u Zaragozi

Piše: LUKA MARIN VUCO

Prvi i zadnji se definitivno najbolje pamte, ali ni ono između nipošto ne smije izgubiti na značaju. Pogotovo ako je riječ o jednom od najvećih postignuća hrvatskog klupskog športa, kao što je trijumf „žutih“ u Zaragozi, ravan onom u Münchenu godinu prije, odnosno u Parizu godinu poslije

Toni Kukoč i Dino Rađa

Prvi i zadnji se pamte - prije gotovo deset godina dobacio mi je moj negdašnji suigrač Peki tijekom vožnje starom, drndavom "sedamnaesticom" uoči prvog treninga po prelasku u juniore u splitskom košarkaškom klubu Adriatic. Te riječi i dandanas ostale su mi urezane u sjećanje, jednostavno zato što su tako - istinite! Bilo da je riječ o treninzima, poljupcima, ispitima ili bilo čemu drugom od iznadprosječne važnosti, uvijek će se prvi i posljednji pamtit i detaljnije od svega onog što je bilo između.

To između ostal će u svojevrsnoj izmaglici, s nametnutom etiketom sporednosti. Pa čak i ako je riječ o nečemu posve nadrealnom kao što su naslovi prvaka Europe. Ovdje, naravno, aludiram na jedan drugi splitski košarkaški klub, odnosno na „Jugoplastikino“ osvajanje naslova iz Zaragoze, od kojeg će se u travnju navršiti okruglih trideset godina.

Kada se prisjećamo tih čudesnih europskih pohoda, uglavnom je u prvom planu senzacija iz Münchena 1989., a odmah do nje i pariški trijumf 1991. godine. Blještava epizoda u Španjolskoj ostala je priklještena između ove dvije i dojam je da se taj trijumf uzima zdravo za gotovo, možda i zbog toga što se tada „žuti“ nisu nalazili u ulozi potpunih autsajdera. Međutim, to ne bi smio biti razlog da se takav pothvat ne obilježi s jednakom pažnjom kao i druga dva.

Uvod u tu drugu šampionsku sezonu bio je prilično

turbulentan. Stvorila se čitava trakavica oko Dina Rađe, odnosno njegove želje da se već tog ljeta priključi Boston Celticsima, koji su ga nešto ranije izabrali kao 40. izbor na NBA draftu. Rađa je u kolovozu 1989. potpisao ugovor s Keltima, no Jugoplastika se odlučila na sudu boriti za svog centra budući da je još uvijek bio vezan ugovorom. Pravna bitka okončana je u korist splitskog kluba, stoga se Rađa, nakon gotovo tri mjeseca provedena u SAD-u, bio prinuđen vratiti u rodni grad.

Ta neugodna saga nije ostavila traga na rezultatima momčadi, koja je kvalitativno bila jača nego prethodne godine, prvenstveno zato što su izvanserijski talenti Rađa (22 godine) i Toni Kukoč (21) stekli neprocjenjivu dozu iskustva. No, treba izdvojiti i ostatak momčadi koju je vodio Božidar Maljković. Na Gripama su ostali stariji igrači Goran Sobin, Velimir Perasović, Žan Tabak, Luka Pavićević i Zoran Sretenović, a kadar su pojačali Aramis Naglič, Zoran Savić i Petar Naumoski.

TA JE MOMČAD UVJERLJIVO PROMARŠIRALA

do prvog mjesta u domaćem prvenstvu uoči doigravanja, potom uz ponešto opuštanja eliminirala Cibonu u polufinalnoj seriji, da bi se naposljetku uputila u Zaragozu na Final Four Kupa prvaka, gdje ih je u polufinalu čekao francuski Limoges.

Uoči putovanja vladao je umjereni optimizam - uloga blagog favorita prepuštala se Barceloni, ali daleko od

Zoran Savić i Dino Rada

toga da se španjolski sastav smatrao nedodirljivim. Da pače, često se potencirao katalonski strah od ponovnog neuspjeha, a Rađa je predvidio da će u ogledu s Barcelonom odlučivati nijanse.

Što se tiče Francuza, u polufinalnom je susretu Jugoplastika bila veliki favorit. Limoges ne samo da je kvalitetom bio inferioran SPLICanima, nego su usto igrali bez pravog centra, zbog čega je i njihov trener Michel Gomez uoči utakmice pesimistično utvrdio: „Pod obručem doista nemamo što tražiti.“ Jedina francuska nada bilo je znatno ubrzavanje ritma inzistiranjem na niskim postavama, no Maljković je pametnim potezima spriječio takve pokušaje. Tako su „žuti“ u pozicijskoj košarci potpuno nadigrali suparnika: konačni rezultat bio je 101-83. Unatoč toj velikoj prednosti pod košem, SPLICane su ipak povukli bekovi - Perasović je ubacio 24 koša, Ivanović ga je pratio s 20.

BARCELONA PREDVOĐENA JUANOM ANTONIOM

San Epifanijom jednakom je lakoćom prošla Aris (104-83) te se očekivalo neizvjesno finale u kojemu će Katalonci imati domaćinsku atmosferu, što je moglo biti presudno. Maljković se uoči finala nije dao prestrašiti: „Barca nije favorit, mi smo najbolji kad su svi protiv nas – okolnosti, publika, pa i suci. Kad bi nas sutra malo suci zakinuli, to bi bila atmosfera u kojoj Jugoplastika uživa igrati!“

Legendarni strateg izjavio je to u polušali, no rasplet je pokazao da Božo nije „pilio naopako“. U prvom poluvremenu suci su ozbiljno opteretili splitsku unutarnju liniju osobnim pogreškama: Rađi su svirana čak tri prekršaja u napadu, dok je Sobin nakon 15 minuta bio jedan faul do isključenja. U takvim okolnostima Barcelona je serijom 11-0 povelu 61-59.

Međutim, onda je loptu u ruke uzeo Kukoč. Pri rezul-

tatu 63-63 pogodio je teški ulaz uz prekršaj, potom je ubacio „tricu“, da bi stvar zaključio još jednim prodorom. Epilog: Jugoplastika je obranila naslov europskog prvaka pobjedom 72-67!

Premda nije igrao uvodnih deset minuta, što je bio dio Maljkovićeve strategije, Kukoč je utakmicu završio kao najefikasniji pojedinac ubacivši 20 poena, što mu je donijelo nagradu za najkorisnijeg igrača završnog turnira, koju je godinu ranije osvojio Rađa.

MALJKOVIĆ JE OVAKO OBRAZLOŽIO ODLUKU

da dugo čeka s uvođenjem Tonija: „Znao sam da bi nas suci mogli opteretiti osobnim pogreškama, pa sam namjerno odmarao Kukoča držeći utakmicu na dlanu, jer on može igrati sve: ako kazne Rađu - ubacim Kukoča, ako kazne Ivanovića - ubacim Kukoča, ako kazne Sobina - ubacim Kukoča, ako kazne Perasovića - ubacim Kukoča.“

Tih se dana u tisku Zaragoza najavljujivala kao posljednji tango velike Jugoplastike budući da se znalo da odlaze Rađa i Maljković, a i Kukočeva je sudbina bila neizvjesna. Međutim, sljedeće se godine u Parizu pokazalo da je i oslabljena momčad bila u stanju otplesati još jedan veliki ples.

Da, prvi i zadnji se definitivno bolje pamte, ali ni ono između nipošto ne smije izgubiti na značaju. Pogotovo ako je riječ o tako veličanstvenom sportskom pothvatu i jednom od najvećih postignuća hrvatskog klupskog športa kao što je trijumf „žutih“ u Zaragozazi, ravan onom u Münchenu godinu prije, odnosno u Parizu godinu poslije...

Izvori:

<https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1989-08-02-sp-704-story.html>
Sportske novosti iz travnja 1990.

Bajrović Vinko i Milorad Bibić. *Od Starog placa do vrha Europe: 60 godina Košarkaškog kluba Split 1945. – 2005.* Split: Slobodna Dalmacija, 2005.